

MAAELUMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks

Janeli Tikk

Maaeluministerium/põllumajanduspoliitika
osakond/põllumajandus- ja toidusektori arengu büroo
juhataja

Tootjarühmadele pakutavad meetmed

- Tootjarühmade **tunnustamine**
- Tunnustatud tootjarühma põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise **investeeringutoetus**
- Põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise investeeringutoetus **suurprojektide** elluviimiseks

Investeeringutoetustest

Põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise
investeeringutoetused:

- 1) mikro- ja väikeettevõtjatele
- 2) keskmise suurusega ettevõtjatele ja suurettevõtjatele
- 3) tunnustatud tootjarühmadele
- 4) suurprojekt ehk ühistute vahelise koostöö edendamiseks

Milleks meile investeringutoetused?

Ühistute peamised probleemid:

- Madal aktiivsus tootmisahela järgmisele astmele liikumisel
- Väike turujõud
- Kulud ja riskid töötlemisega alustamisel
- Kust kohast leida vahendeid investeringute rahastamiseks?
- Väike ekspordivõimekus

Milleks meile investeringutoetused?

Võimalikud lahendused ühistute olukorra parandamiseks:

- Ühistute ja toiduainetööstuse ettevõtjate koostöö
- Toodangule lisandväärtuse andmine
- Keskühistute areng, ühistutevaheline koostöö
- Turustamiskoguste suurendamine
- Ekspordi suurendamine, uutele turgudele sisenemine

Suurprojektist

- Taotlejas **häälteenamus** kuulub **ühistutele**
- Eesmärgiks on uue **ühistulise piimatööstuse** rajamine
- PRIA tegi 29.06.2017. a rahuldamise otsuse ühele taotlusele summas **15 miljonit eurot**
- Investeering tuleb ellu viia hiljemalt 29.06.2022. a
- Investeeringuobjekti peab **säilitama** ja **sihipäraselt** kasutama vähemalt **10 aasta** jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest

**Tunnustatud tootjarühma
põllumajandustoodete töötlemise ja
turustamise investeeringutoetus**

Tunnustatud tootjarühmade investeeringutoetus

- Tunnustatud tootjarühma põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise investeeringutoetus:
 - ✓ Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse alusel ja korras **tunnustatud tootjarühm**, kes on komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 tähenduses kas mikro-, väikese või keskmise suurusega ettevõtja või suurettevõtja
 - ✓ Ühe või mitme **tunnustatud tootjarühma valitseva mõju all olev ettevõtja**

Ettevõtja suurus: mikro- ja väikeettevõtjad

- Mikro- ja väikeettevõtjad*

Ettevõtja kategooria	Töötajad	Käive	või	Bilansimaht
Väikeettevõtjad	< 50	≤ 10 miljonit eurot		≤ 10 miljonit eurot
Mikroettevõtjad	< 10	≤ 2 miljonit eurot		≤ 2 miljonit eurot

*vastavalt komisjoni soovitudele 2003/361/EÜ
(<http://ec.europa.eu/enterprise>)

Ettevõtja suurus: keskmise suurusega ettevõtjad ja suurettevõtjad

- o Keskmise suurusega ettevõtjad

Ettevõtja kategooria	Töötajad	Käive	või	Bilansimaht
Keskmise suurusega ettevõtjad	< 250	≤ 50 miljonit eurot		≤ 43 miljonit eurot

- o **Suurettevõtjaks** loetakse ettevõtjat, kellel oli taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal all **750 töötaja** ja kelle müügitulu nimetatud majandusaastal oli alla **200 miljoni euro**

Nõuded toetuse taotlejale (I)

- Taotleja ei tohi olla raskustes olev ettevõtja komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punkti 18 tähenduses ja tema **finantsnäitajate koondhinnang** vastavalt lisas 1 esitatud majandusliku jätkusuutlikkuse hindamise mudelile on vähemalt **0,6155**
- Taotlejal ei ole riikliku maksu võlga või riikliku maksu võla tasumine on ajatatud. Maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas

Nõuded toetuse taotlejale (II)

- Taotleja kohta ei ole karistusregistrisse kantud karistusandmeid toidu- ja söödaohutuse, looma- ja taimetervise, loomade heaolu, tarbijakaitse ning keskkonnanõuete rikkumise eest
- Taotleja suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega nimetatud pankrotiseaduse kohaselt ajutist pankrotihaldurit või välja kuulutatud pankrotti
- Taotleja ei ole saanud ega taotle samal ajal sama kulu kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi

Toetatavad tegevused (I)

- EL-i toimimise lepingu I lisaga hõlmatud põllumajandustoodete töötlemiseks, turustamiseks või töötlemiseks ja turustamiseks vajaliku **seadme ostmine** või **ehitise ehitamine**
- Toetust antakse sellise investeeringu tegemiseks, mis vastab komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punktis 49 ja artiklis 14 sätestatud nõuetele (alginvesteering)

Toetatavad tegevused (II)

- Töötlemise **sisendiks** EL-i toimimise **lepingu I lisaga hõlmatud** põllumajandustoodete, väljund ei ole reguleeritud (va alkoholi puhul)
- Alkoholi töötlemist toetatakse ainult Vabariigi Valitsuse 26. aprilli 2004. a määruse nr 134 „Alkoholi määratlemise, kirjeldamise ja müügiks esitlemise nõuded“ §-des 5 ja 10 nimetatud alkoholoolsete jookide ning põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholi puhul

Toetatavad tegevused (III)

- Ehitistesse tehtavad investeeringud (ehitusseadustiku mõistes):
 - ✓ ehitise püstitamine
 - ✓ ehitise rajamine
 - ✓ ehitise paigaldamine
 - ✓ ehitise rekonstrueerimine
 - ✓ ehitise laiendamine
 - ✓ lisaks on abikõlblikud ka ehitusseadustiku alusel tehtava omanikujärelevalve kulud

Nõuded toetatavate tegevuste kohta

(I)

- Kui investeeringuobjektiks on **ehitis**, siis on ehitise kohta olemas **ehitusluba** või **ehitusteatis**, kui see on nõutav ehitusseadustiku kohaselt
- Ehitis ja selle alune maa on taotleja omandis või on taotleja kasuks seatud **hoonestusõigus** vähemalt **kolmeks aastaks** kui taotleja on mikro- või väikeettevõtja ning **viieks aastaks** kui taotleja on keskmise suurusega ettevõtja või suurettevõtja arvates PRIA viimasest väljamaksest

Nõuded toetatavate tegevuste kohta

(II)

- Kui investeeringuobjektiks on **seade**, mis paigaldatakse ehitisse või mida kasutatakse ehitises, on ehitis taotleja omandis või on taotleja kasuks seatud kasutusvaldus või sõlmitud **kirjalik üüri- või rendileping** vähemalt **kolmeks aastaks** kui taotleja on mikro- või väikeettevõtja ja **viieks aastaks** kui taotleja on keskmise suurusega ettevõtja või suurettevõtja arvates PRIA viimasest väljamaksest

Nõuded investeringuobjekti hinnapakumuse kohta

- Taotleja peab olema investeringuobjekti kohta saanud vähemalt **kolm** võrreldavat hinnapakumust (va juhul, kui asjaomases valdkonnas on ainult üks teenusepakkuja)
- Hinnapakkuja ja hinnapakkuja osanik, aktsionär või juhtorgani liige ei tohi omada osalust teise hinnapakkuja äriühingus ega kuuluda teise hinnapakkuja juhatusse või nõukokku
- Ehitustegevuse hinnapakumuse vorm on standardiseeritud

Taotluse esitamine ja investeeringu tegemine (I)

- Taotlus esitatakse **PRIA e-teenuste keskkonna** kaudu
- Koos taotlusega esitatakse väljavõtte põhiprojekti joonistest koos põhiprojekti seletuskirjaga juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimistel ja korras
- Investeeringu tegemist ei või alustada ja sellega seotud **siduvaid kohustusi** ei tohi olla võetud varem ning investeeringu tegemist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem, kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval

Taotluse esitamine ja investeringu tegemine (II)

- Investeringu tegemist tõendavad dokumendid esitatakse kuni **kaheksas osas** ühe taotluse kohta
- Investeringuobjekti tuleb säilitada ja sihtotstarbeliselt kasutada vähemalt **kolm aastat** PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest arvates kui taotleja on mikro- või väikeettevõtja ning **viis aastat** kui taotleja on keskmise suurusega ettevõtja või suurettevõtja

Toetuse suurus ja määr

- Toetuse maksimaalne suurus on **kaks miljonit** eurot (perioodi kohta)
- Taotleja ja taotlejaga ühte kontserni kuuluv ettevõtja või konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses valitseva mõju kaudu üksteisega seotud ettevõtjad loetakse üheks ettevõtjaks, kes saavad taotleda toetust kokku ülalpool väljatoodud suuruse ulatuses
- Toetust antakse abikõlbliku kulu maksumusest:
 - ✓ mikro- või väikeettevõtjale kuni **40%**
 - ✓ keskmise suurusega ettevõtjale kuni **35%**
 - ✓ suurettevõtjale kuni **25%**

Olulisemad muudatused 2018. a taotlusvoorus

- Elektroonsele taotlemisele ja menetlemisele üleminek ehk **PRIA e-teenuste keskkond**
- Taotleja ja toetuse saaja kinnitus **ümberpaigutamise** osas komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punkti 61a tähenduses
- Liisingumaksete abikõlblikkuse maksimaalse tähtaja lühendamine – asja omandiõigus peab olema üle läinud hiljemalt **30. juunil 2023**

Taotluste hindamine (I)

- Kõrgema **lisandväärtusega** toote tootmiseks tehtud investeeringud
- **Töökohti loovad** ja/või **säilitavad** investeeringud
- Suurema omafinantseeringuga investeeringud
- Toote **välisurule müümise** osakaalu suurendamiseks tehtud investeeringud
- Uue töötlemise või turustamise **üksuse rajamisele**, olemasoleva võimsuse samaaegsele sulgemisele ja mitme töötlemise või turustamise üksuse **ühte kohta koondamisele** suunatud investeeringud

Taotluste hindamine (II)

- Suurema **toorainekoguse kasutamiseks** tehtud investeeringud
- Taotleja **konkurentsivõimet** ja **jätkusuutlikkust** suurendavad investeeringud
- **Puu- ja köögivilja** või **põllumajandusloomade** turustamise edendamiseks tehtud investeeringud
- Suurema liikmete arvuga **ühistuid kaasavad** investeeringud

2018. a taotlusvoorust

- Tunnustatud tootjarühma investeringutoetus: **8,94 mln eurot**
- III taotlusvoor (2018. a) toimub ajavahemikul **21.11–28.11.2018**
- Taotluste esitamine toimub ainult elektroonselt **PRIA e-teenuse** keskkonna kaudu
- Alates **14.11.2018** on võimalik taotluse PRIA e-teenuse keskkonna kaudu eeltäita
- 2018.a taotlusvoor **eelarve** on **4 mln eurot**

Eelnevad taotlusvoorud

- Sel perioodil on kokku toimunud **kaks taotlusvoor**
- 2015. a taotlusvoor:
 - ✓ Eelarve oli **3,86** mln eurot. Taotletud toetuse kogusumma oli **4 854 477** eurot. Kokku määrati toetust summas **3,86** mln eurot
- 2016. a taotlusvoor:
 - ✓ Eelarve oli **4** mln eurot. Taotletud toetuse kogusumma oli **4 281 464** eurot. Kokku määrati toetust summas **2 268 136** eurot

Taotlusvoor (2015. a)

2015. a taotlusvoorust:

- ✓ Esitati **5 taotlust**, mis sisaldas kokku **31 tegevust** (ehitise püstitamiseks 17 korda, rekonstrueerimiseks 3 korda, ehitise laiendamine 1 kord, seadme soetamiseks 10 korda)
- ✓ Rahuldati **3 taotlust**, mis sisaldas kokku **24 tegevust** (ehitise püstitamine 14 korda, rekonstrueerimine 3 korda, seadme soetamine 7 korda)
- ✓ Taotlusi esitati: **Järvamaalt** 2 taotlust ning **Ida-Virumaalt, Pärnumaalt** ja **Tartumaalt** 1 taotlus
- ✓ Rahuldati Järva-, Pärnu- kui ka Tartumaalt 1 taotlus

Taotlusvoor (2016. a)

2016. a taotlusvoorust:

- ✓ Esitati **6 taotlust**, mis sisaldas kokku **26 tegevust** (ehitise püstitamiseks 11 korda, rekonstrueerimiseks 2 korda, ehitise rajamine 1 kord, seadme soetamiseks 12 korda)
- ✓ Rahuldati **5 taotlust**, mis sisaldas kokku **14 tegevust** (ehitise püstitamine 4 korda, rekonstrueerimine 2 korda, ehitise rajamine 1 kord, seadme soetamine 7 korda)
- ✓ Taotlusi esitati: Järvamaalt 2 taotlust ning Harjumaalt, Pärnumaalt, Saaremaalt ja Jõgeva maakonnast 1 taotlus
- ✓ Rahuldati Järvamaalt 2 taotlust, Harjumaalt, Jõgeva maakonnast kui ka Saaremaalt 1 taotlus

MAAELUMINISTEERIUM

Aitäh!
janeli.tikk@agri.ee